



Nærings- og
fiskeridepartementet
Leveres elektronisk

Dato: 02.05.2018
Vår ref.: 18-297
Deres ref.: 18/337

Høring fra arbeidsgruppe om like konkurransevilkår for offentlige og private aktører - hørings svar

Det vises til departementets høringsbrev av 30.01.2018, høring fra arbeidsgruppe om like konkurransevilkår for offentlig og private aktører. Finans Norge avgir her sine merknader. Merknadene er av overordnet karakter.

Innledende merknader

Som det fremgår av rapporten, som etter Finans Norges vurdering holder god kvalitet, har ESA behandlet flere klagesaker fra private aktører som mener offentlige aktører nyter godt av konkurransefordeler. Etter Finans Norges syn er det viktig at disse spørsmålene finner sitt svar gjennom et nasjonalt regelverk og med en klageinstans som både kan behandle klager og veilede i spørsmål.

Utskillingsplikt

Offentlige virksomheter driver virksomhet på svært forskjellige områder. Der hvor offentlige virksomheter ivaretar ulike typer velferds- og forvaltningsoppgaver er ikke nødvendigvis like konkurransevilkår avgjørende. Der hvor offentlige virksomheter driver virksomhet i konkurranse med private aktører er det imidlertid viktig at de offentlige virksomhetene ikke nyter godt av konkurransefordeler i kraft av å være offentlige.

Arbeidsgruppen peker på at det generelle skattefritaket for offentlige aktører som driver økonomisk aktivitet kan innebære at disse aktørene mottar økonomiske fordeler i et EØS-rettslig perspektiv og at dette kan være i strid med EØS-avtalen siden det medfører ulike konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører.

Arbeidsgruppens flertall anser at en løsning basert på separate regnskaper og skatteplikt for offentlige virksomheter vil avhjelpe de ulike konkurransevilkårene og sikre at det ikke foreligger brudd på statsstøtteregelverket.

Finans Norges mener en slik løsning langt på vei sikre vil at det ikke foreligger brudd på statsstøtteregelverket. Etter Finans Norges vurdering fremstår imidlertid utskilling, slik medlemmene Djupvik og Sundal anbefaler, som et bedre alternativ.

For det første vil en plikt til utskilling bety at virksomhetene vil bli mer transparente siden utskilling vil medføre en plikt til å etterleve de samme regnskapsplikter som private samt plikt til revisjon av regnskapene. Utskilling vil også gjøre det lettere å kontrollere virksomheten og om det ytes regelmessig støtte. De positive effektene av utskilling vil samtidig gjøre det lettere å stille krav til avkastning for virksomheten. Å stille krav til virksomhetens avkastning, på markedsmessige vilkår, er samfunnsøkonomisk lønnsomt og noe Finans Norge mener bør etterstrebes.

Alternativene som arbeidsgruppen vurderer uten utskilling, for eksempel fordeling av gjeld og tilhørende rentefradrag på henholdsvis skattefri og skattepliktig del, vil etter Finans Norges syn bli kompliserte og lite treffende. En plikt til utskilling vil også minimere de fordelene offentlige virksomheter har knyttet til konkursimmunitet.

Finansskatt

Private finansforetak er, i tillegg til ordinær skatteplikt, underlagt finansskatt. Finansskatten ble innført i 2017, som en kompensasjon for at finansielle tjenester ikke er omfattet av merverdiavgift. Finansskatten består av en skatt på 5 pst. på lønninger beregnet ut fra det samme grunnlaget som for arbeidsgiveravgift. Skattesatsen på selskapsoverskudd (grunnlaget for skatt på alminnelig inntekt) er 25 pst. for finansielle virksomheter, mot 24 pst. for øvrig virksomhet. Skatt på overskudd i finansnæringen videreføres på samme nivå i 2018, slik at overskuddsbeskatningen i næringen samlet holdes på 25 pst., mens den for øvrig næringsliv reduseres til 23 pst.

Finans Norge har tidligere argumentert sterkt mot å innføre en ekstra særskatt på finansnæringen. Når den likevel har innført er det viktig at den ikke gjør mer skade enn nødvendig. Finans Norge mener at ekstra skatt på arbeidsplasser er en særdeles dårlig løsning.

Finansskatten er særlig aktuell i dette høringssvaret siden den medfører en konkurranseulempe for private finansforetak idet offentlige aktører som driver virksomhet som kan likestilles med privat finansvirksomhet ikke er pålagt denne ekstraskatten.

Utredningen slår fast at det er nødvendig med et krav om regnskapsmessig skille og skatteplikt for virksomheter som driver i konkurranse med private aktører. Finans Norge deler dette standpunktet, og mener dette er nødvendig for å etterleve støttereglene med hensyn til markedsaktørprinsippet og for å unngå kryss-subsidiering. Dette peker i retning av en løsning der det lages en generell regel om regnskapsmessig skille for all EØS-rettslig økonomisk aktivitet som ikke er særskilt unntatt. Et slikt skille utgjør også en forutsetning for innføring av et konkurransenøytralt skatteregime, som i tilfelle ikke-utskilling må anses som nødvendig for å bringe regelverket på linje med reglene om offentlig støtte.

En skattemessig likebehandling av private og offentlige virksomheter som tilbyr finansielle tjenester, vil isolert sett bidra til større handlingsrom for å finne løsninger på finansskatten som ikke innebærer en uheldig vridning mellom ulike organisasjonsformer og organiseringer.

Medlemsforeninger innenfor offentlig sektor som tilbyr finansielle tjenester

Innenfor en lang rekke offentlige virksomheter, både i stat og kommune, er det etablert medlemsforeninger som tilbyr finansielle tjenester og hvor medlemskapet er basert på tjenestetilknytting til offentlige virksomheter. Eksempler på slike virksomheter er Forsvarets Personellservice, Trøndelag Personellservice samt en hel del andre. Virksomhetene tilbyr en lukket krets av medlemmer finansielle tjenester som innskudd, lån og forsikringstjenester. Tilbudet framstår som et ordinært banktilbud, men virksomhetene har ikke konsesjon som etter finansforetaksloven eller annen relevant lovgivning. Virksomhetene er heller ikke medlemmer av Bankens sikringsfond, slik at medlemmenes innskudd ikke er dekket av innskuddsgarantiordningen. Virksomhetene er ikke underlagt de krav til egenkapital mv. som øvrige finansforetak er underlagt, og virksomheten er ikke underlagt skatteplikt.

Medlemsforeninger innenfor kommunale og statlige virksomheter har et betydelig omfang. De driver sin virksomhet i direkte konkurranse med banker- og forsikringsselskaper. Kundene tilbys ikke samme forbrukervern som hos de konsesjonsbelagte finansforetakene. Vi legger til grunn at denne type virksomhet må underlegges de samme regulatoriske og skattemessige regler som en for øvrig gjennomregulert finansnæring.

Tilsyn

I likhet med flertallet i arbeidsgruppen mener Finans Norge at det bør etableres et kontrollregime for å sikre etterlevelse. Finans Norge deler flertallets syn om at denne oppgaven bør legges til Konkurransetilsynet.

Med vennlig hilsen

Finans Norge



Evy Ann Hagen
direktør



Nils Henrik Heen
advokat